

Folkekirken må forankres i soknet, folkekirken er lokal og nær.

190 kirkeverger og lokalkirkelige ledere i Den norske kirke har vært samlet til nasjonal kirkevergekonferanse i Trondheim 13.-15. november 2017. Med bakgrunn i vår profesjon, erfaring og kompetanse som lokale kirkeledere med et helhetlig lederansvar vil vi i anledning Kulturdepartementets høring om ny lov for tros- og livssynssamfunn fremme følgende synspunkt:

Den norske kirke må fortsatt være en lokal aktiv og levende folkekirke. Som ledere bidrar vi til at kirkens tradisjoner og kulturminner lokalt føres videre, og at det skapes engasjement og gode arenaer for den lokale menighet. Vi er derfor glade for at lovforslaget bekrefter en støttende tros- og religionspolitikk med et offentlig ansvar for å videreføre Den norske kirke som en landsdekkende folkekirke med grunnlag i Grunnlovens § 16. Vi støtter ønsket om å redusere den statlige styringen av Den norske kirke. Vi er opptatt av at utvikling må skje på en måte som bidrar til å holde fast på kirkens lokale tilhørighet og den tilknytningen til det lokalsamfunnet som kirken er en del av. Vi støtter fortsatt lokal kirkelig gravplassforvaltning.

Dagens kirkeordning har soknets selvstendighet som basis og det lokale nivået som sitt styringsmessige tyngdepunkt. Med bakgrunn i våre erfaringer er vi derfor kritiske til flere av forslagene i Regjeringens høringsnotat. Vi mener de kan svekke den lokale forankringen for en selvstendig folkekirke. Vi vil her særlig peke på følgende forhold:

1. Lovforslaget legger ingen oppgaver eller ansvar til soknets organer som samsvarer med dagens §§ 9 og 14. All myndighet til å fordele oppgaver til soknets organer legges til Kirkemøtet. Vi mener dette skaper en ubalanse mellom soknets selvstendighet og Kirkemøte som overordnet organ for hele Den norske kirke.
2. Ordningen med kommunal finansiering av det lokalkirkelige arbeid bør videreføres fordi denne ordningen bidrar til å sikre den historiske nærheten mellom kirke og lokalsamfunn og en lokalt forankret kirkeorganisasjon.
3. Ordningen med at soknet har to organer har bred støtte både blant menighetsrådene og i Kirkemøtet. Etableringen av kirkelig fellesråd med tydelig juridisk handleevne har vært avgjørende for å sikre en profesjonell forvaltning av kirkens personell, økonomiske ressurser og eiendom. En tydelig lovhjemmel for at soknene kan ha et felles styringsorgan på kommunenivå gir trygghet for at soknenes organer i fellesskap kan påta seg et helhetlig lokalkirkelig virksomhetsansvar, herunder et helhetlig arbeidsgiveransvar og et offentlig forvaltningsansvar for kirkebygg og gravplasser.
4. Lovforslagets begrensede omtale av statens og kommunenes finansielle ansvar for Den norske kirke kan i virkeligheten legge grunnlaget for redusert offentlig innsats og dermed en nedbygging av dagens kirkelige tilbud. Vi mener dette er uheldig. Statens bør bekrefte sitt ansvar for trosopplæring på linje med prestedtjenesten, og kommunenes ansvar må utformes mer i tråd med de formål som vi finner i dagens § 15 i kirkeloven.
5. Høringsnotatet omtaler kirkene både ut fra eierskap, forvaltning og økonomi og fastholder at soknet «eier» kirken. Vi mener dette underbygger sammenhengen mellom lokal styring og eierskap og nødvendigheten av et fellesråd som lokalt felles forvaltningsorgan. Lovforslaget overlater imidlertid til Kirkemøtet å bestemme alle forhold knyttet til forvaltning av bygget. Etter vår oppfatning svekker dette grunnlaget for et lokalt eierskap, og kan ligge til rette for en mer sentralisert kirkebyggforvaltning.
6. Vi mener også at staten må ta et tydelig ansvar for å bidra til sikring og vedlikehold av kirkebygg med store kulturminneverdier.
7. En særlig mangel ved høringsnotatet er at det ikke belyser de arbeidsrettslige konsekvenser for kirkens ca. 5000 tilsatte som i dag har kirkelig fellesråd i flersoknskommuner som arbeidsgiver dersom kirkelig fellesråd sin rettslige status endres.

Med bakgrunn i ovennevnte mener vi at en forenkling av dagens kirkelovgivning må sikre at flere av hovedtrekkene ved dagens lokalkirkelige organisering videreføres. Etter vår vurdering endrer lovforslaget vesentlige trekk ved Den norske kirke på en måte som svekker soknet som kirkens grunnleggende enhet og sted for dens virksomhet. Vi mener også at så vesentlige endringer i kirkens organisasjon ikke kan vedtas uten etter bedre konsekvensvurderinger og bred involvering fra soknets organer.